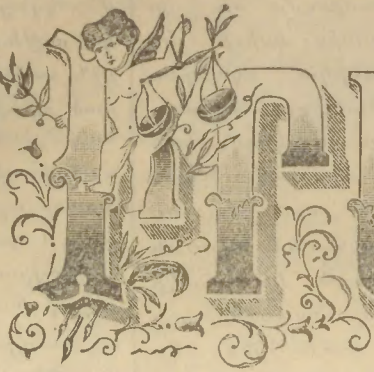

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԱՐԻՍ
Տարեկան . . 12 ժր.
Վեցամսեայ . . 6 "

ՍՐՏԱՍԱՀԱՆ
Կիտ թիւ միկ ծաւրով
Տարեկան . . 14 ժր.
Վեցամսեայ . . 7 "

ԱՍԵՐԻԿԱ
Տարեկան 2,60 Տօլար
Վեցամսեայ 1,50 "
Կ Ա Ն Խ Ի Կ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Վ Ա Ն

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒ Ի ԱՄՆԱ ՉՈՐԵՔԵԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ՀԱՍՑԷ

Rédaction du journal

„Iravounk“

VARNA (Bulgarie)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

„Иравункъ“

ВАРНА

Գրողքիւնք եւս
չեմ տրուիր

Երանոյնան տուր
20 ւանդիւն

ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ մեր գործակալներէ,
բարեկամներէ ու բաժանորդներէ որ
հաճին գրեկուս, ծախուած լրագրիկնե-
րու եւ բաժանագրիկներու հաշիւները
փութով գրելի մեզ:

ԱՆԻՇԽԱՆԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

Ընկերաբանական գիտութիւն-
ները մէջ յայտնի է մի, որ բան
տարրական ու նախնական, նոյն-
քան ընդհանրական ու անգե-
րական, օրէնք, որ ուղղում է,
որ պահանջում է, որ հրամայում
է որ գոյութեան կուռի մէջ կ-
ղով հասարակական օրդանիւննե-
րը, սկսած ընտանիքի պարզ և
փոքրածաւալ կոյտից՝ մինչեւ
բարդ և ընդարձակ ազգերի,
պետութիւնների խոշոր կազմա-
ւածքները, ընդհանուր թշնամու
առաջ ներկայանան որքան կա-
րելի է չափ մի, միացած, ամ-
բողջ, անբաժան, անանջատ և
միատեսակ ուղղութեամբ:

Ընդունելով ամեն ուրիշ պայ-
ման հաւասար, կուռի մէջ կողմ
երկու մարմիններից կտանի նա
որ ամենից աւելի յարմարած,
որ ամենից աւելի համակերպած
է յայտնուած այդ տարրական և
հրամայողական օրէնքին:

Հեղեւորար, ինչպէս ամեն
հասարակական մարմինների,
նոյնպէս եւ առաւելագոյն ազգե-
րի համար, որոնք գերազանցա-
պէս հասարակական են, ամենա-
վտանգաւոր կացութիւններից
մին պէտք է համարել այն, երբ
նրանք, այդ ազգերը, կամ, ա-
ւելի մասնաւորելով, այդ ազգե-
րի գերագոյն պաշտպանութեան
կոչուած մարմինները, հաստա-
տութիւնները, ոյժերը, մեղան-
չելով այդ ամենատարրական,
ամենանախնական օրէնքի դէմ,
ընդհանուր թշնամու առաջ կը
յայտնուեն ճիշդ և ճիշդ այդ
գերագոյն օրէնքի պահանջին
հակառակ կերպով, այն է՝ ներք-
նապէս բաժանուած, երկդաւալ-
ուած, անհաշտ, անհամեմատ և
առանց ներդաշնակութեան մէջ
գրուած որոշ ընդհանուր ուղղու-
թեան:

Ինչո՞ւ:

Որովհետեւ—և այդ ասում են
մեզ նոյն այդ ընկերաբանական
գիտութիւնները, և այդ ասում
է մեզ իւրաքանչիւրս առողջ
միտքը այն ազգերը կամ հա-
սարակական մարմինները, որոնք
գերազանցութեամբ ունեն այդ կամ
այդպիսի կացութիւն ընծայելու
ընդհանուր թշնամու՝ նրա յար-
ձակման պահանջն, չեն ուշանում
կրելու իրենց արժանաւոր պա-
տիժը, որ, քիչ ու քիչ կանուխ,
բայց միշտ անխուսափելի վերայ
է հասնում հարաւորեւ տար-
րական օրէնքին զանցառու մար-
միններին. իսկ այդ պատիժը,
այդ հարուածը, լինում է չափ
անդամ անդառնալի, անդարմա-
նելի, անզոք և ճակատագրա-
կան, ինչպէս ընդհանուր ամեն
հարուած: Նա չափ անդամ ստո-
րագրում է այդ հասարակական
մարմնի մահուան, իսպառ ոչն-
չացման դատաւճիռը:

Ի՞նչ է ներկայացնում այս
բազմապէս հայ ազգը իւր ամբող-
ջութեան մէջ, ընդհանրապէս,
հայ ազգը, որ կեանքի և մահ-
ուան դժուարին կուռի մէջ է մէ-
կից աւելի և իրանից անհամե-
մատ ուժեղ թշնամիների դէմ:

Ի՞նչ են ներկայացնում իրեն-
ցից Յեղափոխական մարմինները,
որոնք յատուկ կոչում ունեն ա-
պահովելու, իրագործելու Ազ-
գային միակ բաղձանքը,
միակ իրգէալը եղող Հայրենիքի
Ազատութիւնը:

Թէ՛ մէկ և թէ՛ միւս կէտի վե-
րայ, թէ՛ մէկը և թէ՛ միւսը
ուրիշ բան չեն ներկայացնում,
բայց եթէ մի ընդհանուր ան-
կերպարան, անձեւ, անյարբր,
քասապին և ամենախտանգաւոր
անիշխանութեան վիճակին հա-
սած մի կացութիւն:

Օրինական իշխանութիւնները—
Պատրիարքութիւն՝ Տաճկաստա-
նում, Կաթողիկոսութիւն՝ Ռու-
սաստանում, մատնուած բացար-
ձակ անլուծելիութեան, բացարձակ
անկարողութեան և ու շ ա մեռնի
երկու երկիրներում միահեծան
իշխող, տիրապետող, հրամայող
վեհապետութեաններն:

Ի՞նչ ունի Ազգը յուսարու և
ի՞նչ կարող էր յուսար, որպէս
գրական, որպէս շոշափելի, այդ
գրութեան հասած իշխանու-
թիւններից կամ հաստատու-
թիւններից, այն պահանջ էր
իրա առաջ գրուած է անմիջա-
կան լուծման սպառող ազգային
գոյութեան հարցը:— Բացարձա-
կապէս ՈՉԻՆՁ:

Յեղափոխական մարմինները—
Դաշնակցական, Հնչակեան, Մի-
ութեանական—խղուած, պառակ-
տուած, բաժան-բաժան, մէկը
միւսից անտես, անդէտ, մէկը
միւսից ծածկուած, թաքուն,
մէկը միւսին մահու չափ ատող,
ինչպէս երկու ոխերիմ թշնամի-
ներ, մէկը միւսին հարստութեան,
սեփականութեան աչք տնկող,
մէկը միւսի կողոպուտով, աւարով
հարստանալու անյագ ու ազա-
նախնութեամբ լեցուած, մէկը
միւսի կանխահա մահուան ակն-
դէտ սպասող, որպէսզի անտէր
մնացած ժառանգութեան տիրա-
նայ, մէկի կաղնիկն ապական
գործը տակաւին կիսաւարտ մնա-
ցած, անիշխանական (Դաշնակ-
ցական), միւսը բռնուած ազգա-
յին և դասակարգային հասկա-
ցողութիւնների, գաղափարների
յախտնական կուռի մէջ, կուռ-
որ չափազանց չափ թանկ արժեք
Ազգութեան համար (Հին և Նոր
Հնչակեան), վերջապէս երրորդը՝
Ազատութեան գործին գործօն
գեր, գործօն մասնակցութիւն
ունենալու համար, անխոնջ համ-
բերութեամբ սպասող ընդհանուր
Յեղափոխական Միութեան, ինչ-
պէս Հրէան Մեսիայի գալստեան,
բայց առ այժմ գրեթէ անգործ,
հետեւաբար գրեթէ ամուլ և ա-
նոգաւոր կառուցուելիք ընդհա-
նուր չէնքին համար (Միութե-
նական), - և այս բոլորը հիւս-
նած բարոյական և ֆիզիկական
եղբայրասպանութեամբ ամեն
կէտի վերայ, նախկին, Պարս-
կաստան, Ռուսաստան, Անգլիա,
Ամերիկա...

Ի՞նչ ունի Ազգը յուսարու կամ
ի՞նչ կարող է յուսար նա այն
մարմիններից, այժմ, այս ըն-
պէս, երբ թշնամին մէկ չէ, ո՛չ

էլ արհամարհելի, և երբ գրեւծ
է Ազգութեան առաջ ընդհանուր
ազգային գոյութեան ճգնաժա-
մը, այն մարմիններից, որոնք
ներկայացնում են մեր
գծած այդ ամենատախուր պատ-
կերը: Դարձեալ բացարձակա-
պէս ՈՉԻՆՁ, եթէ չլինէր ամեն
տեսակ անխուսափելի չարիքնե-
ր, որոնք ընթացակից և հետեւող-
են այդպիսի իրերի կացութեան
եւ այժմ, առանց սրտի մէջ
ունենալու յուսահատութեան
սերմ, առանց գիտակցութեան
մէջ ունենալու թուլութեան սկիզբ
կանգնած այդ սառն բացասական
պատասխանների առաջ, հար-
ցնում ենք. ապա ի՞նչ կարող է
լինել Ազգին համար փրկութեան
յոյս, Ազգային իրգէալի իրակա-
նացման համար ապահովութեան
երաշխիք:

Պատասխանում ենք. փրկու-
թեան յոյսը—այդ Յեղափոխա-
կան գաղափարն է:

Երաշխիքը—այդ՝ նոյն այդ
Յեղափոխական մարմինները, Յե-
ղափոխական կուսակցութիւններն
են, բայց ո՛չ այդ անկերպարան
անիշխանական ձեւի մէջ, ո՛չ
այդ անմիտ, անիմաստ, աննպա-
տակ կացութեան մէջ, ի հարկէ:

Մենք պահանջում ենք, համա-
պատասխան յիշուած ընկերաբա-
նական ամենատարրական, բայց և
ամենամեծ օրէնքին, սկզբունքին
որՅեղա փոխական Մարմինները
խորտակեն իրենց չընկալելները,
որոնք արդէն չափազանց և տա-
րապայման կերպով կարծացած
են և ձուլուելով, միանա ո՞վ կազմեն
մի ձուլ ամբողջութիւն, որ միշտ
տայ բոլոր ազգային յեղափոխա-
կան կարող և ձեռնհաս տրամա-
գրելի ոյժերին, մէկ ուղղութեամբ
մէկ տակտիկայով, գնալու ընդ-
հանուր թշնամու գէմ: Այդ է կայդ-
կիւնի մեզ համար միակ պայմա-
նը ազգային յաղթանակին, ազ-
գային յաջողութեան:

Օրինական իշխանութիւններից
մենք ոչինչ չենք կարող յու-
սալ և ոչինչ էլ յուսարու իշա-
ւունք չունենք: Յեղափո-
խական կուսակցութիւնների
գոյութիւնը ինքնին ապացոյց

է այդ իրազեկեան Մնում է որ վերջիններս տան, վերջիններս իրագործեն այն, ինչ ուղղակի եւ ամենից առաջ իրենցից է սպասելի։ Իսկ այդ կլինի եւ կիրառութեան այն միակ պայմանով, որի վերայ մենք կանգնեցանք քիչ առաջ — Յեղափոխական կուսակցութիւններ Միութիւնը, Յեղափոխական ոյժերի ամբողջութիւնը մի ընդհանուր նպատակով եւ մի ընդհանուր ներդաշնակ գործունէութեան ուղղութեամբ։

Եւ այս անկարելի չէ։ Հարկաւոր է միայն ունենալ բարի կամք եւ իրերի իսկական դուրսութեան ու իմաստի գիտակցութիւն, ըմբռնողութիւն։ Հարկաւոր է մանաւանդ մի կողմ դնել, որ պէս անպէտք, որպէս անմիտ, որպէս անտեղի եւ անխորհուրդ, որպէս վնասակար, այն կուսակցական — երեսակական կապերունքը, քաճակեցնելը, այն երեսակական ծիծաղելի ցանկութիւններն ու մեղալուծանքի յատուկ ձեւերն ու դիրքերը, որոնք ի յայց են դրում այս կամ այն կուսակցականի կողմից։ Ժամանակ է, պարսններ, հասկերնալ եւ խոստովանիլ որ մենք, յեղափոխականներս, շատ քիչ իրիկ յայտնուեցանք մեծ գործի առաջ, ժամանակ է խոստովանիլ որ մենք բուն գործը զոհ բերինք մեր տնային, ընտանեկան մասնաւոր հաշիւներին, առաւելութիւններին այս կամ այն սխառութիւն, այս կամ այն սկզբունքի զաղարարի նկատմամբ, որոնք, որքան էլ բարձր եւ նուիրական իրենք իրենց մէջ եւ ամեն մէկի համար, անմիջական չեն ընդհանուրիս համար, ընդհանուրիս մէկ եղող գործի համար։

Խոստովանիլ անկեղծօրէն որ մենք գործեցինք սկզբնական աղանակն մեզը — կուսակցականութեան մեղքը — որ տուեիլ տուաւ մեզ շատ բան։

Եւ այժմ, քանի դեռ ուշ չէ, վերջ տանք այս անկերպարանայն անիշխան դրութեան եւ անենք այն ինչ հրամայումէ գիտութիւնը, ինչ հրամայում է փորձը, իմաստութիւնը, իրենց մէկ եւ միացած ընդհանուր քննաւոր դէմ։ Այս կերպով մենք կլինինք ԱՄՆԻ Ինձ։ Այն կերպով մենք կլինինք ԱՅԻՆՁ։

Հմայեակ Խոշորութեան

ԹՂԹԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՍՕՖԻԱ 3 Նոյեմբ. 1903

(Մեր մասնաւոր թղթակցէն)

Երէկ կէսօրէն առաջ ժամը 11-ին մեծ հանդիսաւորութեամբ բացուեցաւ պուլիարական Սրբաբնիկն։ Ն Ա. Բ.

Ճէրմինանա իշխան անձամբ կարգաց զահաճաւոր եւ յայտնեց թէ ներկայ տարւոյս մէջ տեւի ունեցան զէպքեր որոնք օտոյթ տուին նախորդ Սրբաբնիկին հնգամեայ սրտազամաւորութեան չըջնալը լրանալէ առաջ զիմիկ ժողովրդական կարծիքին, երկրին հասարակական գործեր վարելու կերպին եւ ուղղութեան մասին, եւ զոչնախորհրդի կը յայտնէ այն գահատու մին համար որ ազգը ունեցաւ ժամանակին արտակարգ կարեւորութեան վերաբերմամբ։ Կարգը եւ անգործութիւնը որով տեւի ունեցան ընտրութիւնք, կապացուցանին թէ պուլիար ժողովուրդը իր քաղաքական մարզումին մէջ յառաջդիմած է։ Այս ամառ երեսուն երեք գէպքեր ստիպեցին իմ կառավարութիւնս մի քանի արտակարգ ծախքեր ընել, որք անհրաժեշտ էին բանակը պահելու այն դրութեան մէջ որուն ամեն տան պէտք ունի նա (սանսլը) իր հայրենիքին անկախութեան եւ երկրին ամբողջութեան պահպանը։

Յայտնեց թէ կառավարութիւնը Սրբաբնիկին պիտի ներկայացնէ հետեւեալ օրինադրները։

Օրինադրի զարգացական անասութեան։ Օրինադրի պուլիարական համալսարանի «Գարշուօք» եղբայր էվլիօի եւ իմբիսիօ Կօրկիլի» անուամբ։

Օրինադրի պուլի. համալսարանի Հոգաբարձութեան։

Օրինադրի պետական եւ համայնքական ճառքանքու օրինաց փոփոխութեան։

Օրինադրի Պուլիարի մարդաշատ անդերու բարեկարգութեան, օրինաց փոփոխութեան եւ լրացումն։

Օրինադրի թղթատարութեան եւ հեռագրութեան։

Օրինադրի իշխանապետութեան ոստիմական գործութեան կազմակերպութեան օրինաց փոփոխման։

Օրինադրի զօրաց պահպանման (ո՛րէն քիչ զօրք պահելու)։

Օրինադրի հանրային տոգղութեան պահպանման։

Օրինադրի դրոշմատարոց։

Օրինադրի ծխախոտի օրինաց փոփոխման։

Օրինադրի կառավարական պաշտօնէից։

Օրինադրի ըմպելիքի վրայ գրուած տրոց (ազնիվ)։

Դահաճաւորն յետոյ երբ իշխանը կեցցէնհրու անհնազանդ գոտումին մէջ Ժողովարանէն մեկնեցաւ, Սօֆիայի Մետրոպոլիտ Գեր. Տ. Բարթոլեմէոս Զբաղաւորութեան մայրաքաղաքիս հոգեւորականութեան, օրհնած ջուր սրկելու գործողութիւնը կատարեց։ Սա ալ լինինք յետոյ ձեռնարկուեցաւ։ Սրբաբնիկի դիւանին կազմութեան եւ 126 քուէով Նախագահ ընտրուեցաւ Փ. Սթոյգով որ արդէն մեծամասնութեան ընտրելին էր, մինչդեռ ընդդիմադիրներու ընտրելին Իվ. Էվ. 39 քուէ միայն ստացաւ։ Փոխ-Նախագահներ ընտրուեցան Տօթի. Կաթէվ 126 քուէով եւ Տ. Բէթթով 125 քուէով։

Սրբաբնիկի հանդիսաւորութեանց ներկայ գտնուեցաւ նաեւ պատրիարքական փոխանորդ Գեր. Վահան Մ. Վրդ. Եակոբեան, որ երբ ժողովարանը մտաւ, պիւրօյին Նախախորհրդի ղեկավարութեան համար եղ եւ աւաջնորդեց զահին աջակողմի կրօնականներու յատկացուած անդը ուր Փոխանորդ Հայրը պատիւ ունեցաւ բազմու ճիշդ Սօֆիայի Մետրոպոլիտին քովիկը։

Ներկէ չէ առջի օր մայրաքաղաքին մէջ տեղի ունեցաւ դիմաւորում մը որ համազգային հանդիսաւորութեան

մը հանգամանքը ունէր։ Սյոք էր Պօլիս Սարաֆօօլի դիմաւորումը որ կը վերադառնար Մակեդոնիոյ կողմի եւ արեւան գտնուէր։ Անիկա արդարեւ կրնայ կոչուիլ Մակեդոնիոյ ազատագրութեան հերոսը եւ Մակեդոնական յեղափոխութեան ու ազատամարտի մեծ գլուխը։ Գիտ ժամը չորսն էր եւ Սօֆիայի կապարանք անհամեմատ խուռն բազմութիւն մը խնդում էր սպասէր հերոսին որ պիտի գար Ռատովրի չորհրդարանի փառքով։ Ժամը հինգն էր եւ կայարանի դռնի մայկին վրայ ամբողջ այնչափ լեցուած էր որ ինչպէս կըսուի ասեղ ձգելու տեղ չկար։ Եւ անա չորհրդարանը սուլումը յանկարծ լսուեցաւ։ Գոտեհանէ մը դուրս մը կերեւէր որ Սարաֆօօլին էր։ Կեցցէի ազատականներ կը զղբարցնէին ամբողջ կայարանը եւ չընկալեցին, մասնաւոր նուագածուներ պատրաստուած էին այս ամիսը որոնց եւրօշտութիւնը կուգար կը խառնուէր համայնքում ամբողջին անհաղթելի որոտումներուն, եւ իւրացուցիչ գոտով գոչումներուն։

Խոշոր եւ յաղթանակաւ յեղափոխական մը զարար կաղնիք պատկ մը զետեղեց հրոսին գլխին որուն մազերը երկնցած մինչեւ ուր կ'ընէին եւ որ կը կլէր ճիշդ մարտի դաշտին մէջ կրած յեղափոխական տարազը։ Եւ ամբողջ անկեղծութիւն մէջ ձեռքի վրայ բարձրացուց հերոսը եւ այսպէս մինչեւ քաղաքիս Մայր եկեղեցւոյ հրապարակը բերուեցաւ։ Եւ քան ժամօք, ինչպէս հոն բերուիլը Սարաֆօօլի գլխուն այնչափ պատկները դրած էին որ այլ եւս պէտք չէր անասուի։ Հոն, հրապարակին կեդրոնը, երբ բազմութիւնը կանգ տուաւ, Սարաֆօօլ քաջաւ ամբողջին եւ բոցավառ ճառ մը արտասանեց որ կայեւս կը զղբուր իր հորին։ Շնորհակալութիւն յայտնելով իրեն ի պատիւ եղած ցոյցերուն ըսաւ թէ արժանի չեմ այն յարգանքին եւ մեծարանաց զորս կը շուրջեց ինձ։ Թէ աստիճան պէտք է նուիրուին այն զեւցածանց որք ազատութեան դրօշը ձեռքերին ինկան Մակեդոնիոյ ազատութեան համար։ Յետոյ նոյն հանդիսաւորութեամբ հերոսը տարուեցաւ իր տունը ուր կը սպասէին իր հայրն ու մայրը որոնք ուրախութեան արտասուքներով ողջագոյրեցին իրենց զաւակը։

Կըսուի թէ Սիմեոնայի յաղթականներու հանդիսաւոր դիմաւորումէն ի վեր մայրաքաղաքս հանդիսատես չէր եղած ասոր նման զերազանց եւ սրտաբուրն ու ժողովրդային սիրազեղ արտայայտութեան մը։

Ներկէ նախկին քաֆէ Օտէսայի մէջ ճառախօսութիւն մը տեղի ունեցաւ որ սարդուած էր կարգադիր մասնախմբի մը կողմէն։ Ծառախօսին էր Հրահատ կամար կողմացի որ Լոնտօնէ նոր վերադարձած էր ուր զացած էր իր պատգամաւոր Հին Հնչական կուսակցութեան, Ծառախօսութեան ներքին էր «Նայ յեղափոխութիւնը անցեալում եւ ներկայումս» Ունկնդիրները կը բաղկանային ամեն դասակարգի պատկանող 60 է աւելի հայերէ, ճառախօսութիւնը մէկ ժամէ աւելի տևեց։ Իրը լեզ. գործիչ եւ իրը հայ անհատ իր յայտնած եռանդալի զգացումները գովութեան ալժանի են։ Այս առթիւ սովորին, կիւնքեր երկու գիտողութիւն ընել։

Նախ թէ մենք Հայերս գործելէ աւելի խօսքի մարդիկ եղած ենք. անմիտներ իրողութիւն մ'է։ Մեր յեղափոխութիւնն ալ հարուստ ծնունդ հայ Պօլիսարիային (իրենց բառով) գործելէ առաջ շատ դրած է. կիթ մեր խօսածներուն կամ գրածներուն եւ

խանդի վայրկեաններու մէջ յատնած մեր զբաղումներուն կէտին կէսը իրականութեան վերածուէին այսօրբոլորովին ասարեք այժմութիւն մը ունեցած պիտի ըլլար մեր ազգը։ Երկրորդ սօցիալիստական զաղարկանքներու մասին ճառախօսին յայտնած կարծիքը որուն համար արդէն ձեռ հայրը զիտողութիւն ըրաւ։ հրապարակաւ, կըսենք թէ, Սօցիալիստութիւնը բերել խառնել հայ յեղափոխութեան գործին եւ հայուն

ազատագրութեան դատին շատ սխալ գաղափար մը եւ շատ անխոհմ ընթացք մ'է որ ունեցան մեր անգրանիկ յեղափոխականները։ Սօցիալիստութիւնը իրեն նպատակ ունի կոտորել Եւրոպական Պաշտօնագրի դէմ, իսկ հայ յեղափոխութիւնը պէտքէ նպատակ ունի յեղափոխել միակ հայ տարրին թրքական բռնապետական լուծի տակէ ազատման համար։ Համաժամ չինք նաեւ ճառախօսին յայտնած այն կարծիքին թէ կուսակցութիւնները ներկայ դարում յառաջդիմութեան ազգակիրն են։ Սյոք ճշմարիտ է Ֆրանսայի նման ազատ եւ անկախ ազգի մը համար որն ինք իր օրինակ բերաւ։ Սակայն մեզ նման գերեւ բռնապետական լուծի տակ ճնշուող ազգի համար կուսակցութիւնները աղանակ են։ Եթէ մենք չմիանանք կազմակերպութեամբ, համախոհ գործակցութեամբ եւ ազգովին ուժեղաւ միապիտանման եւ շարունակականք աշխատելու քաջաւ բաժան ըստն ու մանաւանդ իրարու հակընդդէմ աղղղութեամբ շատ չսեւեւ եւ մենք մեր մէջ պիտի քայքայինք։ Ինչպէս պարս ճառախօսին ըսաւ, երբ Ֆրանսան տեսնէ թէ իր արտաքին թշնամին իր վրայ կը յարձակը կը մոռնայ ամենին, կուսակցութիւն, ընտանիք եւս, և զենքը ձեռքին թշնամայն վրայ կը խոյանայ։ Իւրեանք իր յայտնած փաստը կուգայ արդարացին իմ տեսութիւնը թէ կուսակցութիւնները մեզ համար անպայման վտանգաւոր են։ Սրովհետեւ, օրինակ բերուած Ֆրանսան, արտաքին թշնամին միշտ իր դէմը չունի։ Եւ մենք մենք մեր թշնամին միշտ եւ ամեն վայրկեան մեր դէմ ունենք։ Եթէ ճշմարտը խոստովանելնք, մենք մեր թշնամին դէմ կոտորելէ շատ աւելի իրարու դէմ կը կոտորենք, իրարու ուժերը կը չեղբացանք, իրար կը կործանենք, զերար կ'սպաննենք եւ իրարու գլուխ կուտենք՝ ընդհանուր կերպով խօսելով։ Եւ այս բնորոշութիւնը ներկայ ապագայի ճակատագրական ժամանակի մէջ շատ սխալը, յուսահատական եւ շատ չարագուշակ է մեզ համար։ Եւ այս եղբայրաբար կոտորելը, չարաղէտ սպանութիւնները մեր ճակատին նախադրեց եւ ամօք են աշխարհի առջեւ։

Մինչեւ որ չգիտանք վերջ գնել քառասուն այս դատն կացութեան։ Ինչպէս որ մոռնալով մեր ներքին անաւոր վէճերը եւ կուտարութիւնը ձեռք չկարկառելը իրարու ըսելով «Եղբայրներ մենք», մեզ համար անկախութիւն չկայ եւ Ազատութեան արժանի գաւառներ չենք կրնար կոչուիլ։

Փ.

ԿԸ ՓՆՏՈՒԹԻ

Օրոտեցի Սինէքթիմ Զափուսուղյան անունով 24 ամեայ միջնահասակ նիւհաբակով երիտասարդը, արհեստով պղնձագործ որ չորս տարի առաջ կալաց կը գտնուէր։ Իր հասցէն գիտողներէ կը ինչպիսի որ հաճին քաղաքով մը տեղեկութիւն հաղորդել Ռումանիա Պրիատ Սրչակ Նաղարէթ Արապտան Սրճարանապետի հասցէին, փնտռողն իր հայրենակիցներէն Միհրան Մեկրիսիանէ, որ անոր ծնողաց թոշանածանքին գոհացում առնող կամ մեծածաղկէն։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԻՃԱԿԸ

— ԳԼՈՒԽ Գ —

Բո՞հո Արմենիայի պատ. խմբագրությունը Պոլսի շատ վատանգելի անձնակազմով է մեր ասպետական վաճառական տեղափոխվելու և կը քաղեն հետևեալ տխուր լուրերը որոնք կապալարեցան թէ Հայրենիքի մէջ մեր եղբայրներուն դառն վիճակը երբեք մեղակացած չէ եւ թուրք կառավարութիւնը մակեդոնական դէպքերէն խրատուելու բնաւ արամազիր չէ :

Տեղեկագիր Մուշէկ (1 հոկտ.) Մուշեցի Յակոբ Մէլքոնեանը սպաննուեցաւ լիւր, ուր փայտ կտրել դացած էր :

Պէնդիհմէրի (1) մէջ Շաքիր օղլու Մէհմէտ եւ Խիմօ օղլու Հիւսէյին քիւրտերը սպաննեցին Կիրակոսեանը, առեւանգեցին իւր եղբոր կամքը աղիկը եւ կոտորեցին ուրիշ հինգ հայեր :

Մարտիքի մէջ Մահապանի Բիւրտերը առեւանգեցին եւ սպաննեցին Մարութն :

Գեղուտի մէջ Չէրքէզները որ կուգէին հայոց հողերը գրաւել նոյն գիւղին մէջ օր ցերեկով սպաննեցին եւ կոտոր կոտոր ըրին Թէօ Մանուկեանը :

Ալարթիի մօտ Նօքէյի Իսմայիլ, Կալէ օղլու Քէմալ Մահմուտ օղլու Ալի եւ Քօլօ օղլու Միգո սպաննեցին Սարգիս Միսեանը եւ վիրաւորեցին ուրիշ հայ մը :

Տեղեկագիր Վանէն (2 հոկտ.) Երկու զինուորներ սպաննեցին Թորոսը եւ Քըրտոստուրը ու ծանրապէս վիրաւորեցին Պաղտասար անունով մէկը :

Օղալի Պիղտիկի, Քիրէլի եւ Վարագայ վանքի մէջ Բիւրտերը յափշտակեցին սխարներ վա-

րագի մէջ ստիպուեցան ձգել իրենց աւարը, որովհետեւ ուրիշ սպառնալիք ցեղ մը անոնց վրայ յարձակեցաւ :

Հէքեարի մէջ Մեհարապ քահանային եւ Ներսէսին զաւակները սպաննուեցան ճութաւն վրայ սպաննուեցան ծանօթ եւ լայց ազատ կը պտուտին :

Ինճեառի մէջ Քէպէպիկցի երկու հայեր եւ երկու կէղիտինէր սպաննուեցան եւ անոնց մարմինները քարկոխով ալրուեցան սճրագործները աղաւտ են :

Վոստանի մօտ Ժէլիք վանքին վանահօր եղբայրը Խըլօ սպաննուեցաւ ճամբորդած առեւ : Մարդասպանը լուսնուցաւ եւ անմիջապէս աղաւտ ձգուեցաւ :

Պիղիկի մէջ երկու հայեր ծանրապէս վիրաւորուած են : Ոճրագործները կառավարութեան ծանօթ են եւ աղաւտ կը պտուտին :

Տեղեկագիր Սղերդէ (3 հոկտ.) — Պաշտօնագրերի հարկերապետ Շիւքրին, ասկէ ութ տիւններ առաջ, առեւանգած էր Տէհ գիւղէն Սըհնօ Ղարիպեանի կինը Պէնգալէն Վերլին անգամ Շիւքրին բանտարկուեցաւ ուրիշ չարագործութեանց պատճառաւ եւ երկտասարդ կինը վախաւ զինք յափշտակողին տունէն ու վերադարձաւ իր հօրը տունը : Սղերդի Խաւարի Ժողովին հրահանով նա բանտարկուեցաւ, որովհետեւ ութգին բողբոսած էր եւ կուղէր քրիստոնեայ միայլ յանձնուեցաւ իսլամ կրօնական իշխանութեան որ զանի բանտարկեալ կը պահէ, ստեքը կապուած եւ վիղը պարանակապ, հալառակ հայ եպիսկոպոսին պահանջներուն :

Տեղեկագիր Տիգրանակերտի. —

(6 հոկտ.) — Չինեայ 40 Բիւրտեր յարձակեցան Չնքուշ գիւղին վրայ : հայ ժողովուրդը ցըրուեցաւ : Երկու հայեր սպանուած են եւ ուրիշ շատեր վիրաւորուած :

Տեղեկագիր Բաղնէ (7 հոկտ.) — հիւսիսի ընտիր Սիրիացի երեւելիներէն Կիւրէմ Բիւրտերէն, զաւառին կեղծոնատեղին եղող Զօգէն մէկու ու կէս ժամ հեռավորութեան մէջ : Պահանջուած մեծագուտաւ փրկանքը չէր կրնար վճարել իւր տունը հասնելէ առաջ : քան չորս ժամուան մէջ խեղդուեցաւ : Ոճրագործները աղաւտ են :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՈՐ ՀԱՐԱՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

— > < —

Քօլմագիտի եւ Վէնէցուէլայի ինդհարուստներն յետոյ կեղծոնական Ամերիկայի մէջ կուգայնոր Հանրապետութիւն մը հաստատուիլ որուն մայրաքաղաքն եղած է կամ պիտի ըլլայ Բոնամա :

Տասնեակ տարիներ իրիւր լրագրութեան հետեւողներու շատ ծանօթ Բոնամայի անունը իսկ խել մը վերջիլ շուրջներ կը զարթոնային մտքերու մէջ, Գրիկէ ամէն ոք գիտէ թէ խաղաղական եւ Ատլանտիան ուղիներով ջրանցքով մը իրարու միացնելու, կամ Հիւսիսային եւ Հարաւային Ամերիկաներու արեւելեան եզերքէն արեւմտեան եզերքը անցնելու համար չորս քիլոմետր ամենակարճ ճամբայ մը բանալու նպատակաւ Քրանտայն մեծ ընկերութիւն մը, Բոնամայի Ընկերութիւնը հարկաւոր միլիոններ թաղած էր կեղծոնական Ամերիկայի ալդ պարանոցին մէջ, եւ անյաշողութեան մասնաւոր, ո՞հ ինչ կըսեմ, խայ-

տառակութեան մասնաւոր : Ինչպէս որ ամէն անյաշողութիւն իր հաւեհն ազեղ յայտնութիւններու շարք մը կը բերէ, նոյնպէս ալ Բոնամայի ջրանցքը բանալու Ժախաղացող անյաշողութիւնը կաշառակերութեան, խարդախութեան եւ անհաւատարմութեան ահագին շարքեր դուրս բերաւ եւ աշխարհի ու մասնաւորապէս ֆրանս ցիներու մտքերը տալիս ու վրայ բրաւ : նախարարական դահլիճներէն սկսեալ տեղաւորական ու սեղանատոբական հրապարակները, զրամատուհներու եւ լաւանտներու վիճակը վերի վար չ'ջեց : նախարարներ իրր գող եւ կաշառակեր զրամարաններու առջեւ հանուեցան, անանկացած դրամատուհներու անօրէններ կամ Պանգիւնէր անձնապաշտութեան գիմեցին : Իսկ ժրանայէ դուրս մանաւանդ մամուլի մէջ ծաղրանք արգահատանք եւ քաշքշուքներ չափ ու սահման չունէին. « Բոնամա » բառը արտասանել բաւ էր անուղաժողութեան ամէն ստիպել մտքի մէջ բերելու :

Ահա այդ Բոնաման է որ այսօր հանրապետութիւն կը հռչակուի դատուելով Քօլմագիտի Հասարակապետութիւնէն որ արդէն միայն չորս միլիոնի չափ ժողովուրդ ունէր : Բոնամայի նոր Հանրապետութիւնը որ հիմակ առ առաւելն մէկ միլիոն բնակիչ կրնայ ունեցած ըլլալ, պատպանելու կամ աւելի ճիշդը ստեղծելու մեծագոյն դերը Միացեալ Նահանգաց վերապահուած է եղեր : Ամերիկեան այս մեծ հանրապետութիւնն է որ թէ՛ ժրանայեցող Բոնամայի պալատացին մէջ թաղած հարկաւոր միլիոնները կը փրկէ եւ թէ՛ այդ պարանոցին վրայ փոքրիկ հանրապետութիւն մըն ալ հաստատուով, Քօլմագիտի յարուցած դժուարութիւններէն կապալէ փոխադրական եւ վաճառականական յարարերութեանց մեծ գիւրտութիւն ընծայել կոչուած Բոնամայի ջրանցքին բողբոսան հակալ գործը : Նորաստատու հանրապետութիւնը անտարակոյս շատ նպատաւոր պայմաններով թոյլ պիտի տայ Միացեալ Նահանգաց որ պեղումի միացած կարեւոր մասը զիւրութեամբ դըրուի հանին, գործիւնպահանջածին չափ

ԱՐՄԵՆ ՇԻՏԱՆԵԱՆ

ՁԻՒԼՁԻ...

Բ.

... Կոտորածի ժամանակ Հայրենիքը կը զրտնուէր : Թէեւ անձանթ եմ քեզի, բայց քու եղբայրդ, քու հայրդ եւ մանաւանդ քու ազգականներդ ամենքն ալ կը ճանչնան ու շատ անգամ յարութեան թիւններ ունեցած եմ անոնց հետ :

« Իմ բնակած գիւղը շատ հեռու չէ՝ քու գեղէն : Երբ... այդպիսիքու ետին, բարձր ու լիւրի սուրբ մը տակ զտնուած պզգիկ գիւղը, որուն առջին ընդարձակ մարգագետինը մը կը տարածուի :

« Երբ թրքական անողորմ խժժութիւնները սկսան, երկու օր վերջը խուժան մը լեցուեցաւ գեղին մէջ : Վայրենաբարոյ խուժանին գլուխը կը գանուէր Շէյխ մը :

« Վարի թողը կրակի ու արիւնի մէջ էր... անգէն, անպաշտպան ու ողորմելի զեղացիները կը խող-խողուէին անխնայ :

« Ինչ կը սպասեմ, ըսի ինքնիշխան, այս կրա-կը գէպի տունս կուգայ : Վաստիքին է անասունի պէս վիզս ծնեմ սա գազաններու ետքազանին տակ : Ո՞ր օրուան համար պահած եմ չաշխուհու : Ինչ բանի պիտի ծառայէ ան, կըր կիսնքս վտանգի մէջ է : Պէտք է պաշտպանեմ ընտանիքս, որչափ որ չունչ կայ վրաս : Առանկ պարապանեալ մէջ անձնատուր ըլլալ, պարզապէս հրէշութիւնն է :

« Ուստի բակը թողով ներս մտայ : Տունին մէկ անկիւնը կծկաւորած կը մնային կինս ու երկու զաւակներս : Զաւակներէս մին երեք տարու մանչ մըն էր, իսկ միւսը՝ չափահաս աղջիկ մը :

« — Ինչ կայ գուրը, հարցուց կինս խղճուած ձայնով մը : Թուրքերը կուգան... :

« — Մի՛ վախճաք, ես կը պաշտպանեմ ձեզ, պատանիներ :

« — Ինչով... :

« — Չինքով :

« — Չէ՞քով մի՞ :

« — Հայ հայ... :

« — Չէ՛, չէ՛... Առտու սկիւրճն ըլլայ... :

գէնք մի՛ գործածեք... կը բարկանան ու կը սպաննեն քեզ, առարկեց միամիտ կինս՝ առանց գիտնալու թէ ջարդուողներն ամենքն ալ անգէն եղած էին :

« Մտիկ չըրի :

« Մտածելու մտայ ու պատէն կախուած շաշխուհու տուի, աղէկ մը լեցուցի ու բոլոր գնդակներն ու վառօղը ամանի մը մէջ լեցուցելով դուրս ելայ : Իսկին մէկ անկիւնը պատնէչի մը պէս տեղ մը կար, որուն վրայէն կրնայի տունին շուրջը պաշտպանել :

« Այդպէս ըրի :

« Կէս օրուան մօտ՝ վարի թաղէն խուժանը սկսաւ բարձրանալ : Նկարագրելու բան չէ՛՝ այդ ձիւ աղներու վիշտով... Ետեք ձիւ վրայ եւ շատեր ոտքով կին : Օ՛հ, Աստուած իմ, նիպակներու ծայրը մանկանց զլուխները անկուած կային... :

« Խուժանը կանգ առաւ լայն փողոցի մը մէջ, ու-

րուն ամենէն մօտ տունն՝ իմ տունս էր : Շէյխը ձիւն վրայ կը կենար գոռոզ ու յաղթական կերպով մը : Զեւքին մէջ սուր մը բռնած էր Բանի մը խուժերը ըրաւ խուժանին, որ կատաղած շուներու պէս փողոցները ցրուեցաւ : Մէկ խուժը դուրս քով հասաւ ու կացինով երկու հարուածներ լծեցուց :

Բայց երբոր հարուածը չը տուած՝ գնդակս ուղղակի արտին հասաւ ու տապալեցուց զինքը :

« Ան ասեմ հաւաք կուր մը տեղի ունեցաւ իմ ու այդ գազաններու միջեւ : Ժամէն աւելի զիմադրեցի : Ա՛խ, հպատակ Շէյխէն վրժ լուծել էր... սակայն անկարելի էր, որովհետեւ վառօղն ու գնդակներս սպառեցան :

« Յուսահատ չեղայ... :

« Ո՛չ, անմիջապէս բակը թողուցի ու տունին մէջ մտայ :

« Խուժանը յաջողեցաւ դուրս կոտորել ու ետեւէս հանել :

« Անձնատուր չէի ուղեր ըլլալ... միայն թէ կինս ու զաւակներս անգամ մըն ալ տեսնել կուգէի :

« Աւա՛ղ... այդ պահուն գնդակ մը մտաւ կոնսկէս գէպի սկիւրս ու զաւակներուս առջին ձեղք գիւր : Օ՛հ... քառմիկի՛ տեսարան... :

« Վատերը յարձակեցան ընտանիքիս վրայ ու գահոնք քաշկոտելով դուրս հանեցին : Ինկած տեղէս կնոջս ձայնն առի ու գիւրադոյն ձիգով մը գէպի սրահը բացուած դուրս նայեցայ : Սոսկալի՛ բան... քանի մը գազաններ կնոջս վրայ ինկած կը լլկէին զինքը... մէկ կողմի փոքր զաւակիս դիակը նետուած էր արեան ճապաղիքներու մէջ... իսկ չափահաս աղջկան չըկար :

[Շարունակելի]

երկար ժամանակամիջոցի մը մէջ՝ մինչ-
քեռ Գօլոմպիայի հանրապետութիւնը
1904-ին անկախացաւ Վերջացնել կը
պահանջէր որ անկախ չէ եւ հակառակ
պարագային Բանամայի չլանց քիւն քը-
րանտական ընկերութիւնը իր իրա-
ւունքները կորսնցուցած կը նկատէր՝
նախկին պայմանագրութեան մը վրայ
կրթնելով :

Այժմ թէեւ Բանամայի գաղ հան-
րապետութիւն հռչակած եւ քօլոմպիա-
կան կառավարական պաշտօնեաները
վանտած են , բայց Գօլոմպիա պիտի
շանայ զինու զօրութեամբ Բանամայ-
ւոց ըմբոստացումը զսպել : Ըստ երե-
ւոյթին Մ. Նահանգաց կառավարու-
թիւնը արգելք պիտի ըլլայ Գօլոմպիա-
յի բանակին առաջխաղացման . արդէն
ծովէն արգելք տակ առած է քօլոմ-
պիական նաւերուն մուտքը Բանամայի
ջուրերը : Միացեալ Նահանգները կը
յայտարարեն թէ 1846-ին կնքուած
պայմանագրութեամբ մը իրաւունք
ստացած են ապահովելու Բանամայի
պարանոցին խաղաղութիւնը , որպէսզի
հաղորդակցութիւնը չը խզուի : Հետե-
ւաբար Մ. Նահանգները այդ պայմանին
վրայ կրթնած պիտի արգիլեն որ ընդ-
հարուժ տեղի չունենայ պարանոցին
վրայ եւ այս հիման վրայ պիտի կըր-
նան ի հարկին նոյն խից ցամաք զին-
ուոր հանել Գօլոմպիայի յարձակումը
վանել ու Բանամայի հանրապետու-
թիւնը քիւն-ազօնքի համարել : Անդ-
լիս եւ Ֆրանսա եւս շատ հաշտ աչօք
կը նային նոր հանրապետութեան հաս-
տատման վրայ :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Թ Ի Ի Ք Ի Ա

ՍԹԱՆՊՈԼՏԱՆ նոյեմ. 13 թա-
րիսի պիտ թէլէկրաֆին պէյա-
նը իւզրէ , Կովկասիտան պիտ
թաղըմ էրմէնի չէթէլէրին ըս-
եան գաղտըմագ իչին թիւր-
քիայա կիրտիքլէրի էրզըրուման
իչար օլընըր ըմը :

ՄԱՔԵԹՈՆԻԱՏԱ չըմէնտըֆէր
եօլլարընը մուհաֆաղ իթմէք
իչին , թիւրք հիւքիւմէթի հէր
պիտ քիլօմէթօ իւզէրինտէ 8-10
առքէր նօգթա գօյմուչ օլուպ ,
պուլլար կիճէ վէ կիւնտիւզ
խաթթ իւզէրինտէ միւսէլլահ
կէզմէքտէ տիրէր :

ՍԹԱՆՊՈԼՏԱՆ ալընան մալիւմաթ
իւզրէ , թիւրք հիւքիւմէթի իս-
լահաթ ճէտվէլինտէ միւնտէրիճ
շարթարըն պիտ մըգաղընը
լաղվ ու թէրք իթթիւրմէք ի
չին Աստորիա վէ Բուսիա տէվ-
լէթլէրի իլէ ունուչիայա չալը-
շաճագ , էկէր պու միւմքին օ-
լամաղ իսէ մէսէլէի ուղաթմագ
իչին տէսիտէլէր տիւչիւնէճէր
վէ էլլէրի հէր պիտ տէսիտէլէ
գարչը վիէննա վէ Բէթէրպպուրի
գապէնէլէրինտէն թալիմաթ
պէքլէյէճէրէր : Ֆաղաթ պիտ
րէվայթլէ կէօրէ մէզըրիւր էլլի-
լէր Կուրէթի գաթիլէտէ պիտ
իւլլիւմաթօմ վէրմէք , եանի
պիտ դըսա միւտտէթ կէօթէրուպ
օ՝ միւտտէթ գարֆընտա էկէր իս-
լահաթ ճէտվէլինի քիւմիլէն

գապուլ իթմէք իսէ Սթանպօլ
պօղաղարընտա նիւմայի իճրա
իտիւմէք էֆրեարընտա ըմըլլար :

ԲՈՒՄԷԼԻ չըմէնտըֆէր թանգի
լաթընըն ֆիյաթը շու սօն հաֆ
թալար գարֆընտա արթմագտա
տըր : Բարիս պօրսաղընտա սօն
այտա 12ֆր. գաթմ օլընտը վիէննա
պօրսաղընտա պիտ կիւնտէ 6
ալթը պուչուգ ֆր. արթտը իչ-
պու գաթիւմի սէպէպի տէվլէթի
օմանիէնին պօրճարընըն պիտ-
լէչմէսի առտ օլընըյօր . ֆաղաթ
տահա տօղրուսը պիտ Բումէլի
(Մաքէթնիս) վիւլայէթլէրինին
իտարէի հիւքիւմէթի էվրօբա
գօնթօլը ալթընա կիւմէք կիւն-
լէրի եագըն աշտըղընը պաշըճա
սէպէպ առտ իտէյօրը :

ՄԱՔԵԹՈՆԻԱ իսթիւլը պաշ-
լաղընտան պու կիւնէ գաղտար
Սթանպօլ ճէրիտէլէրի կէօլ
էօնիւնէ աղտըղմըգտա հէր կիւն
պուլլար աղտըրըն պիտլէրճէ
թէրքի սիւս հիւսաթ թէս-
լիմ օլտըղարընը հէր կիւն 5 10
չէթէնին «սայէի շահանէտէ»
դըրըլուպ մահֆ օլտըղարընը
օգուլըչը վէ էլան օգուլագտա-
յըլ ֆաղաթ էլան չէթէլէրին վէ
աղտըրըն ալթիւթը տէվամ
իտէյօր . էկէր Սթանպօլ ճէրի-
տէլէրինին պու խուսուստա եագ-
տըղարընա վէ թիւրք հիւքիւ-
մէթի իսթի թէպլիղաթընա
ինանագ լաղըմ կէլսէ իտի Մա-
քէթնիստա պուլլար աղտըրըն
մըգտարը պիտ միլիոնա եագըն
օլմալը ըտը . հալպուքի ըսեա-
նըն էն աթէչի կիւնէրինտէ
25-30 պիտի թէճալիւզ իթմէմիչ
տիր : Ֆաղաթ պուսուլէ պէրա-
պէր թիւրք հիւքիւմէթի վէ
առքէրի քէօյլէրտէ վէ գաղաղա-
լարտա իչլէրի իլէ մէչղու պուլ-
տըղարը պիտիւն Պուլլարըր
գօմիթա նաղըրը իլէ պաղուպ
էօյլէ մուսմէլէ իտիյօրլար վէ
չու հալտէ աղտըր իթաաթա
կէլտիլէր , թէրքի սիւս էլլէտի
լէր տէյուպ իսլամէհալի թէսէլ-
լի իթմէկէ չալըլըյօրլար :

Ալիկեմաէ Գօրեպ-ա Սթանպօլտան
պիտիւրիւթիլինէ պիտէն իսլա-
հաթ ճէտվէլինի Պապը Ս. իս
նէն գապուլ իտէճէք , ֆաղաթ
գօնթօլ խուսուսընտա Սուլթա-
նըն հիւքիւմաղաղ հուղուգը-
նը մուհաֆաղա իչին պաղը թէ-
միւսաթ իսթէյէճէք իմիչ :

ՏՍԻԻԼԻԷ

Էվէլքի կիւնիւ լաղար էրթէսի
չէհըմիլտէ Գիւնալիէնին ալ-
թընըն սընթընտա Մամարչէվ
պիտ գամա իլէ քէնտի միւտէրի-
սի 8 . Աթանասովը աղըրճա եա
րէլէտի վէ պիլաթիքէ քէնտի
քէտիսինի տալի վուրուպ տէր
հալ էօլտիւ : Մէճրուհ Աթանա-
սովըն հալի ըէր աղըր վէ գուր-
թուլմասը չիւլէլի տիր :
— Մաքէթնիս գահրամանը

մէչհուրը Պօրիս Սարաֆով կէչէն
կիւն Սօֆիայա ալտէթ իթտի :
Սօֆիանըն հէր սընըֆ էհալիսի
լընճալընճ սթասիօնա կիտուպ
Պ. Սարաֆովը ֆէվրէլտէ թաա-
չիմիլէ գապուլ իթտիլէր , պու
հիւսնի գապուլըն թէթէրուաթը
Սօֆիա մալալիթիլիլի պու տէ-
ֆաթի մէքթուպիւնտէ միւնտէրիճ
տիր :

Սարաֆովըն պու ալտէթի
միւնասիպէթլէ գօնսոլուարտան
պաղըրըն վիւքէլա ըլլիսէնէ շու
եօլտա պիտ սիվալտէ պուլլանմըչ-
լար : «Սարաֆով իլէ ն՞է կէօնա
մուսմէլտէ պուլլանագ էֆրեա-
րընտաղընը» : Հիչ պիւր էֆրեա-
րըմըլ Եօք տըր , տէմիչ զիւր
նէգրիմիլտէ անըն ճէրաթիլինի
ըսպաթ իտէն սէմէրէլէր Եօք
տըր : Պուլլարիս էյալէթիւնտէ
անըն հիչ պիտ ճիւմիւր սըպպաթ
իթմէմիչ տիր , շու հալտէ Պուլ-
կարիս թապաաթ կիպի սիւսօրը-
մըլ տալիլինտէ հիւր տիր :

Քէլա Սօֆիատաթի թիւրք
գօմիլտէրի Ալի Ֆէրուհ պէյ պիտ
էնճուստա Պօրիս Սարաֆովտան
պահ՞ օլընտըղը էնտտէ , լաթի-
ֆէ թարղընտա շէօ է սիւալ իթ-
միչ :
«Եիմտի Սարաֆով պուրայա
կէլմէսիտէ թուլթուպ , անը
թիւրք հիւքիւմէթի թէօլիմ
իթմէյէճէք միսիլիլ :

Հաղըրուստան պիտ պուլլար ճէ-
վապէն» էհ , օ պիւթիւն սէնէ
սիլլին էլլիլիլին իչիտէ իտի ,
նիչ՞ուն թուլթամաղընը» տէ-
միչ :
— Բուսանիտա միւթէմէրին
պուլլար թիւնարանընտան Մ.
Բէթիլի իվանիտի պու տէֆա պէ
րաի մասլահաթ Բուսուլաղա վիսու-
լինտէ Մաքէթնիս մուհաճիւր-
լէրինին սէֆալէթիլին իչիտէք ,
Պուրկաղ Բրէֆէսիլնէ թէսլիմ ի-
տիլմէք իւզրէ , իանէթէն 5000
ֆրանկըլ պիտ չէք նաչալնիկէ
թէսլիմ իթմիչ տիր :

— Էճնէպի կաղէթալարը թէք-
լար Ֆէլամ . Բրէնտէ գարչը պա-
ղը զապիլթէրին սուի գաթթը օլ-
տըղընը եաղըյօրլար . պու շա-
յաթ թաաաղ տըր :

Եալընըլ պաղը Մաքէթնիսալը
պուլլար զապիլթէր թիւրք սի-
նօրը իւզէրինտէ պիտ թէչէպիւս
տէ պուլլանագ ֆիւքըրինտէ իմիչ
լէր : Ֆաղաթ Հարպիլէ նաղըրը
անլարըն պու էֆրեարը տուլմա
սընտա 140 զապիլթէրին մէմու-
րիլէթ մէքէպլէրինի տէկիչ
տիրտի , պէճալի իթտի :

— Բուս Գըրմըղը Խաչ լիւքէթի Մա-
քէթնիս իսթիլալը սէպէպի իլէ միւ-
թէղալուր օլան ֆաթիլլէրէ թէվիլի իթ-
մէք իչին Բուսիտան իտէ թէճէմ
միւ իթմէքտէ օլուպ , գօնսոլուար
վաթիթաթ իլէ միսթաճէյի տաղըտա-
ճաղար տըր :
Պուստան էվլէլ Բուս գօնսոլուարը
Պուլլարիայա իթիճա իթմիչ օլան
մուհաթիլլէրին ալթալը գարուլիլէ-

րին թէֆիլի իթմիչ լաղըմ կէլէն մա-
հալլէրէ Բարթիլար Եօլլամըլ Ետըրար :

ԲՈՒՄԷԼ ԿԷ ՃԱԲՈՆ

«Սթանպօլտա Պիւլլինտէն Եաղը-
աղը իւզրէ , շար սօն տէֆա իմրէրա-
թօր Վիլհէլմ իլէ կէօրիւշտիլի էնտա-
տէ տէմիչ . «Պէն հէր հալտէ ճար-
նիայա գարչը մուհաթէպէ իլան իթ-
մէյէճէկիմ : Ֆաղաթ էկէր մարճն մու-
հալէպէ իսթէր իսէ , մէճպուրի պաշլա-
նաճագ տըր » :

Ս Ը Բ Պ Ի Ա

Պէլլարա իսկիլիւզ էլլիլի գրալ է-
տուարտէն վէլտէթի միւնասիպէթլէ
Սըրպ հիւքիւմէթիլին թէպլիլիլի գա-
պուլ իթմէմիչ տէյու կաղէթալար եագ-
մըլ ըտը : Պու հալտաթի Պէլլարտան
թէքըլպ օլընըյօր , վէ աթի օլարագ
Սըրպ գրալը գրալ էտուարտը թէպ-
րէք իչին վէրաթիլ թէլէկրաֆա մու-
հալպանէ պիտ ճէվապ գապուլ իթմիչ
օլտըր իսպլէ օլընըյօր :

Մ Ի Ի Թ Ի Ն Է Վ Ի Թ Է

Բանամայտա Եէնի թէչքիլ օ-
լընան հիւքիւմէթի ճիւմհուրիյէ
գանալըն աչըլմասը խուսըրնտա
Մ. Ամերիկայ հիւքիւմէթի իլէ
միւլէքէրէ իթմէք իչին Ուա-
չինիլթընա պիտ գօմիլտէն մալի-
սուս կէօնտէրմիչ տիր :

— Ֆրանսա տէվլէթի Բանամանըն
Եէնի հիւքիւ մէթի ճիւմհուրիյէ-
սինի իսթմէն թանըմըլ տըր :

— Մէսիլէ թապիլ օլընան
ֆրանսըլ մայրապետէրի հիւքիւ-
մէթին էմրի խիւթընա օլարագ
մանասըրլարընը թէրք իթմէ-
տիլլէրի սէպէպլէ Ֆրանսա Բօլիս-
լէրի մանասըրըլ պաաուպ , ճէպ-
րէն գաղտըլարը գօլտուլար , պու
էնտտէ թօրլանմըլ օլան էհալի
«Եաչա՛սըն սէրպէտիլէթ , եաչա-
սըն Սեօյէր , տիւչիւն Գօմպ»
«նիտալարը իլէ հիւքիւմէթէ
գարչը նիւմայիլ իտտիլէր : Մայրա
պետէլտէն պիտ խաթթ օլտը-
ղընտան անը գուճագլէ պիտ խա
նէյէ նագլ էյլէտիլէր :

ՈՐՈՂ «ՍՈՒՏԻՆԵՆԻԷ»

ՎԱՂԷ Երեկոյ «ՎԱՏԻԹՏԱ» Հայ
գերս . խորին կողմէն մասնակցու-
թեամբ Տիար եւ Տիկին ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ
պիտի ներկայացուի :

ՄԱՐԻ ԺԱՆ

Թաւեղախաղ 6 արարուած

ԵՐԳ ԵՒ ՊԱՐԵՐԳ Օրդ. Օլիպի եւ
Հճ. Յակոբի կողմանէ :

ՀՈՒԼԻԿԷՆ ԵՒ ՀՈՒՈՒՈՒՀԻՆ
Ետճալի քայլերդ Օրդ. Վեհաճիյի
Տիար Պապանի եւ Յակոբեանի
կողմէն .

ՏԱՆԷՉ Խորհրդ ամբողջ գերս .
խորին կողմէն .

ՊՈՒՈՏԱՆՈՒ ԲԺԻՇԿԸ

Չաւիտ մէկ արար

Ներկայացուած ժամը ճիշդ 8 1/2 ին
պիտի սկսի :

Одговорено Е. Драгуев

Печатница Взаимность Варна